Programma

De masterclass vindt plaats op vrijdag 18 april 2008 van 13.00 - 17.00 uur in Hotel Karel V in Utrecht.

13.00 uur:	Inloop met lunch
13.30 uur:	Welkomstwoord en kennismaking onder leiding van Baukje Sijses, FORUM
13.45 uur:	Inleiding door Marcel Maussen over de principes van de Nederlandse rechtsstaat, de kracht van het Nederlandse model en de vier ideaaltypische beleidsvisies
14.30 uur:	Reactie en een eigen geluid door Zainab Al-Touraihi van het Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO)
14.45 uur:	Vragen en reacties van deelnemers n.a.v. de inleidingen
15.15 uur:	Pauze
15.30 uur:	Behandeling van twee casussen uit de lokale praktijk door Marcel Maussen
16.30 uur:	Afsluitende reflectie en terugkoppeling van behandelde casussen naar de door de deelnemers ingebrachte vraagstukken door Marcel Maussen
17.00 uur:	Einde masterclass

Aanmelden

U kunt zich aanmelden samen met collega's via het antwoordstrookje dat u hier aantreft of via e-mail m.roche@forum.nl. Het aantal plaatsen is beperkt. Voor vragen en/of opmerkingen kunt u terecht bij Baukje Sijses, tel. 030-2974351 (maandag, dinsdag en donderdag) of Marjan Roche, tel. 030-2974260

Na ontvangst van uw aanmelding ontvangt u een bevestiging, een routebeschrijving en een inleidend artikel. Deelnemers aan de masterclass ontvangen het boek Ruimte voor de Islam? na afloop van de masterclass.

Voor meer informatie over Forum verwijzen wij graag naar onze website: www.forum.nl

Masterclass Ruimte voor de islam?

De masterclass vindt plaats op vrijdag 18 april 2008 van 13.00 - 17.00 uur in Hotel Karel V in Utrecht.

Masterclass
Ruimte voor de islam?

De aanwezigheid van de islam en moslims in Nederland dwingt de samenleving na te denken over de maatschappelijk-religieuze inbedding van deze relatief nieuwe religie in een Nederlandse context. Lokale bestuurders en beleidsmakers worden daarbij vaak geconfronteerd met ingewikkelde keuzen en moeten afwegingen maken. Enerzijds zijn er wezenlijke staatsrechtelijke waarden zoals de vrijheid van godsdienst, gelijke behandeling en het principe van de scheiding van kerk en staat. Anderzijds zijn er verschillende maatschappelijke vraagstukken die – al dan niet terecht – verbonden zijn met de islam, zoals discriminatie, achterstand, radicalisering en polarisatie. Bestuurders die maatschappelijke samenhang, integratie, binding en betrokkenheid willen stimuleren zijn geneigd om op een meer pragmatische wijze om te gaan met religie, religieuze identiteiten en religieuze organisaties. Hoe kunnen bestuurders en beleidsmakers in deze situatie goede afwegingen maken die niet alleen in overeenstemming zijn met de wet maar die ook helpen om problemen aan te pakken en sociale insluiting te stimuleren?

Masterclass

De genoemde spanning tussen respect voor staatsrechtelijke waarden, principes en de roep om daadkracht en een pragmatische aanpak van problemen rond integratie en islamitische geloofsbeleving leidt op lokaal niveau tot ingewikkelde vragen waarmee bestuurders bijna dagelijks te maken krijgen:

- Kan de gemeente een islamitische religieuze organisatie subsidiëren en, zo ja, voor wat soort activiteiten en onder welke voorwaarden? Kan de overheid doelbewust een bepaalde stroming binnen de islam ondersteunen of is dat een schending van het beginsel van neutraliteit?
- Hoe gaan gemeenten om met verzoeken tot de bouw van moskeeën? Wat zijn passende locaties, wat is een passende architectuur en hoe kan een moskee ook maatschappelijk een onderdeel vormen van zijn directe omgeving?
- Hoe stelt de gemeente zich op ten aanzien van de organisatie van islamitische festiviteiten, bijvoorbeeld tijdens de Ramadan? Moet de gemeente sommige activiteiten ondersteunen of zelfs subsidiëren omdat zij misschien kunnen bijdragen aan meer kennis van en begrip voor de islam?

Of is het beter dat de overheid meer afstand houdt vanwege “de scheiding van kerk en staat”?

Allemaal kwesties die dwingen tot een zorgvuldige beleidsafweging en een beleidsvisie. In 2006 heeft Marcel Maussen in opdracht van FORUM een onderzoek verricht naar het stedelijk beleid in relatie tot de islam in vier steden. Maussen onderscheidt daarbij vier verschillende ideaaltypische beleidsvisies en bekijkt hoe het gevoerde beleid, de toon van het publieke debat en de verhouding tussen gemeenten en islamitische organisaties de afgelopen jaren zijn veranderd.
In deze masterclass willen wij inzichten en uitkomsten van dit onderzoek delen met bestuurders en ambtenaren die in hun gemeente te maken hebben met vragen rond de islam en de insluiting van moslims.
In een inleiding zal Marcel Maussen enkele basisprincipes behandelen die vorm geven aan de verhouding van religie en overheid in een democratische rechtsstaat, zoals de scheiding van kerk en staat, vrijheid van godsdienst en het principe van gelijke behandeling. Daarbij komt ook aan bod hoe deze principes zich tot elkaar verhouden en wordt aangegeven hoe een “Nederlands model” van kerk-staat verhoudingen historisch vorm heeft gekregen. Beter zicht op kernprincipes biedt beleidsmakers en bestuurders houvast bij het bepalen van hun koers. Maar er wordt ook stilgestaan bij actuele kwesties, en maatschappelijke ontwikkelingen die het beleidsveld zo complex maken, zoals de (inter)nationale context.
In het tweede deel van de inleiding worden twee voorbeelden uit de praktijk uitgebreid geanalyseerd. Daarbij wordt bekeken op welke manier de beleidsvisies inderdaad houvast bieden en wat er geleerd kan worden van de oplossingen die bedacht zijn. De vraag komt aan bod hoe religieuze organisaties een positieve bijdrage kunnen leveren aan de integratie van moslims en welke rol een lokale overheid in deze context speelt en/of zou kunnen spelen.

De inleiding van Marcel Maussen zal worden gevolgd door een reactie van Zainab Al-Touraihi van het Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO). Zij zal met name ingaan op de wensen en behoeften van de moslimgemeenschap zelf en op de manier waarop deze vorm krijgen in het lokale krachtenveld.

De masterclass geeft u daarmee handvaten tot een reflectie op het eigen beleid en tot het ontwikkelen van nieuwe beleidsplannen.

De sprekers

Marcel Maussen is verbonden aan de afdeling Politicologie en het Instituut voor Migratie en Etnische Studies (IMES) van de Universiteit van Amsterdam. Zijn wetenschappelijk onderzoek richt zich op de governance van religie en in het bijzonder van de islam in West Europa. Hij schreef in 2006 in opdracht van FORUM Ruimte voor de islam? Stedelijk beleid voorzieningen, organisaties.

Zainab Al-Touraihi is secretaris van het Contactorgaan Moslims en Overheid.

FORUM
INSTITUUT VOOR MULTICULTURELE ONTWIKKELING